

Vänd din näsa rätt mot stormen, och sjung hej och hå

Ingress: Prof. em. Gustaf Wingren dog den 1 november 2000 och begravningsgudstjänsten hölls i Allhelgonakyrkan, Lund, den 10 november. Som den siste av den svenska 1900-talsteologins centralgestalter följde han med oss in i ett nytt millenium. Det vore skada om inte också hans teologi gjorde det.

Tonen. Den omisskännligt angelägna och allmer sällsynta tonen hos den som har något viktigt att säga. Det var den som gjorde att vi lyssnade. Oavsett om vi höll med eller inte. Med ett språk rotat i bl.a. Karlfeldts, Heidenstams och Frödings poesi, med ett teologiskt innehåll byggt på tolkning av bibeln och den nutida människans livssituation, och med den angelägna tonen skapade Wingren ett alldeles eget uttryck som fortsätter att beröra.

Kort biografi

Gustaf Wingren föddes i Tryserum, Östergötland, den 29 november 1910 och han växte upp i det närbelägna Valdemarsvik med dess läderfabrik. Fadern, Gustaf Fabian, var garvare och verkmästare. Modern, Teresia, tog fram till sin tidiga död 1921 hand om de fem barnen. Wingren ger trots tragiken med modern en positiv bild av uppväxten i det frikyrkliga arbetarhemmet där moster Hilda och moster Signe övertog moderns roll. Hennes begravning förknippar Wingren med Johannesevangeliets ord om vetekornet som faller i jorden och dör för att ge rik skörd. Det var från henne han fick sin tillit, sin tro.

Efter realexamen 1927 skickades Wingren till Lund för att ta studenten på Spyken. Det gjorde han 1929. Sedan påbörjade han sina studier vid Lunds universitet där han 1939 tog sin teologie licentiatexamen. I december samma år prästvigdes han i Linköpings domkyrka av biskop Tor Andrae för att som pastorsadjunkt placeras i Gamleby. Här blev han betrodde att ha hand om nordöstringarnas söndagsskola, enligt egen utsago för att han till skillnad från prosten åtminstone var luthersk. Efter tio månaders prästjänst, nio i Gamleby och en i Valdemarsvik, återvände Wingren till Lund där han 1942 disputerade på avhandlingen *Luthers lära om kallelsen*. Under 1943-44 tjänstgjorde Wingren sex månader som kontraktsadjunkt i Motala för att därefter flytta tillbaka till Lund och en docenttjänst. Efter en tillsättningsprocedur där utgången in i det sista var oviss kunde han 1951 tillträda professuren i systematisk teologi efter Anders Nygren. På denna tjänst verkade Wingren fram till sin pensionering 1977. Med undantag för några kortare professorsvikariat och gästprofessorer i Åbo, Basel, Göttingen, Aarhus, St. Paul och Toronto blev Wingren från 1944 till sin död Lund trogen. Lund var trots allt Wingrens plats på jorden: ”det är i Lund allt skall fungera [...] För tusende gången hör jag nu i mitt inre konduktörens röst, när han på söndagsmorgonen den 10

juli 1927 går längs tågsättet på Lunds järnvägsstation. Ett enda ord ropar han: Lund, Lund, Lund.”¹

Uppbrottet

I sina båda första böcker *Luthers lära om kallelsen* (1942) och *Människan och inkarnationen enligt Irenaeus* (1947) lyfter Wingren fram det i hans ögon bortglömda perspektiv som går som en grundton genom hans författarskap. Det handlar om den första trosartikeln: skaparen som ger av sitt goda så att människan kan leva, skaparen som verkar i människans vardagliga kallelse. Att vara frälst blir i detta perspektiv ingenting annan än att vara människa. Wingren arbetar i dessa båda böcker i enlighet med lundateologernas historiskt deskriptiva metod. Av lundateologerna lär sig Wingren ”historisk primärforskning”. Detta är enligt Wingren den svenska teologins största tillgång och den visar sig i ”den rikedom på korrekta historiska undersökningar, som den rymmer”. Bristen i lundateologernas arbetsätt inser Wingren under sin termin i Basel, där han av studenterna ställs inför den enligt honom berättigade frågan om kerygmat, ”bibelordets innebörd såsom nu predikat ord”.²

Wingrens teologi drivs från och med nu framåt enligt två argumentationslinjer: den yrkesutbildande och den vetenskapliga. Och bakom båda ligger en djupare ambition än att teologin skall fungera bara i Lund (se citatet ovan). Den skall fungera ute i församlingarna. Det finns ett praktiskt, själavårdande intresse i Wingrens teologi vars yttersta mål har sin grund i det faktum att det på söndag återigen skall predikas i våra kyrkor.

Det yrkesutbildande argumentet

När Ingemar Hedenius 1958 föreslår att de teologiska fakulteterna skall förlora sin självständighet och omorganiseras så att de blir delar av de humanistiska fakulteterna och att kyrkan själv skall ta hand om sin prästutbildning, bemöter Wingren honom med en schleiermachersk argumentation om att samhället, för sitt välmående, har behov av vissa funktioner som t.ex sjukvård, domstolsväsende och kyrkor. Därför ligger det också i samhällets intresse att tillhandahålla yrkesutbildningar för dessa funktioner, alltså för läkare, jurister och präster. Teologistudiet är alltså en yrkesutbildning. Den ”fakultetsbildande principen” hos dessa tre utbildningar är inte ”forskningsfaktorn” utan ”utbildningsfaktorn”, något som enligt Wingren inte står i motsatsställning till att utbildningarna är vetenskapliga.³

När det gäller de teologiska fakulteternas kompetens att utbilda blivande präster blir Wingren med åren allt mer pessimistisk. Ett sista grandios och desperat försök att påverka fakulteterna sker med boken *Tolken som tiger* 1981, snarare att likna vid ett vulkaniskt utbrott än ett försök till dialog. I *Mina fem universitet* ställer han i utsikt att Svenska kyrkan i framtiden kan komma att bli tvungen att själv helt och hållet ta ansvar för utbildningen av sina

¹ Se *Mina fem universitet*, Wingrens självbiografi från 1991, citat s. 185; se också artikeln ”Mina ämnesval” i *Vår Lösen* 9/1966, s. 494-500.

² *Predikan*, 1949, s. 308, ”’Ordet’ hos Barth” i *STK* 1948, s. 265, not 51. ”Mina ämnesval”, *Vår Lösen*, 1966, s. 496.

³ Ingemar Hedenius, ”De teologiska fakulteternas framtid” i *Dagens Nyheter* den 10/1 1958, och Wingren, ”Teologins framtid” i *Sydsvenska Dagbladet* den 8/3 1958.

präster. Anledningen är, enligt Wingren, den nedmontering av dogmatiken och bibelteologin som i vetenskaplighetens namn genomförts vid de teologiska fakulteterna. Man kan hos Wingren ana en sorg och en resignation när han målar upp detta framtidsperspektiv. Och han påstår t.o.m. att han ”villigt” accepterar domen över sin egen verksamhet som ovetenskaplig. Så hade det emellertid inte alltid varit.

Det vetenskapliga argumentet

Det yrkesutbildande kravet på teologin står för Wingren inte i motsatsställning till det vetenskapliga kravet. Tvärtom. Jag menar att Wingren genom åren konstant och konsekvent hävdar kravet på teologins vetenskaplighet men att det fr. o. m. *Predikan* (1949) formuleras utifrån delvis nya premisser. Den med Wingren samtida systematiska teologin har enligt Wingren brister när det gäller metoden, alltså brister som har med vetenskapligheten att göra. Det är dessa vetenskapliga brister som gör att teologiutbildningen inte fungerar på ett tillfredsställande sätt i sin yrkesutbildande roll.

När Wingren ser tillbaka på *Predikan* menar han att utgångspunkten var att det måste vara möjligt ”att fasthålla den bibliska skapelsetron, fasthålla kontinuiteten mellan mänskligt och kristet, fasthålla synen på frälsningen såsom återställelse av det naturliga *och* samtidigt bereda plats åt det berättigade i Barths position, tolkningen av bibelordet såsom tilltal, såsom nu predikat ord”.⁴

Det vetenskapliga argumentet för att låta en systematisk teologi med syfte att precisera det egenartat kristna börja i en principiell analys av predikan är bibelteologiskt. Man skulle kunna misstänka att Wingren i sin utgångspunkt ger bibeln en normativ status för att därmed hamna i en för-kritisk ovetenskaplighet. Wingren menar emellertid för det första att det i bibelordet självt ligger ett anspråk på att vara ett tilltal, förkunnelse, samtidigt som det innehåller befallningar att predika. Detta menar han sig ha vetenskapligt stöd för i den forskning som utförts av exegeterna inom den formhistoriska skolan, något som också den dialektiska teologin tagit intryck av. För det andra menar han att fenomenet predikan ”bär spår av ursprunget”, eftersom predikan såsom utläggning av bibeltext för lyssnande människor skett under tvåtusen år och fortfarande sker varje söndag i kristna kyrkor. Bibeltexten har i alla tider ända sedan urkristendomen fungerat och fungerar fortfarande som utgångspunkt och norm för predikan, något som såväl predikant som lyssnare frivilligt underordnat sig. Bibeltexten betraktas av de kristna själva rent faktiskt som något mer än en i raden av religiösa utsagor. Bibeltexten skiljer sig från alla andra kristna texter genom att kristna i alla tider trots att Gud är subjekt i detta ord, att de betraktar bibelordet som ett tilltal från Gud. Det innebär att alla andra kristna texter, för de kristna, är underordnade bibeltexten. Det är alltså inte vetenskapsmannen som ger bibeln dess normativa status. Vetenskapsmannen konstaterar bara att denna status ges åt bibeltexten av de kristna själva.⁵ Både när det gäller bibeltexternas karaktär, d.v.s det anspråk som ligger i bibeltexterna på att vara ett förkunnat ord, och den normativitet som de kristna ger bibeltexterna handlar det för Wingren om något som är iakttagbart för alla och därmed vetenskapligt konstaterbart.

⁴ “Mina ämnesval” i *Vår Lösen* 1966, s. 497.

⁵ “Den springande punkten. Påminnelser om en överhoppad bok.” i *STK* 1974, s. 102f., och *Teologiens metodfråga*, 1954, s. 201f.

Ett annat sätt att säga ungefär samma sak på skulle kanske kunna vara: Om nu kristen tro är något relationellt, något som utspelar sig mellan två levande parter med riktning ut mot andra levande människor – d.v.s. ingen teori, evig sanning el. dyl.–, vilket bibeln enligt Wingren ger belägg för, då borde man också när man skall beskriva kristendomen börja i något som gör rättvisa åt denna relationalitet. Predikan är ett fenomen där bibelordets adressivitet fortfarande finns kvar, eftersom det riktas till lyssnande människor som dessutom räknar med bibelordet som ett ord från Gud. Det svåra är emellertid att hålla fast vid att också predikan är ett tal från Gud och inte bara människors tal om Gud, att predikan också gör anspråk på att rymma ett auktoritativt tilltal.

Detta innebär inte att teologin själv skall vara utläggning av bibeltext. Med enfass hävdar han att teologin *inte* skall ägna sig åt utläggning. Det

inträder gärna en benägenhet att betrakta denna aktuella utläggning såsom den egentliga systematikens uppgift. Men detta är ett missgrepp. Teologien har rätt och slätt att utgå ifrån, att utläggningen i vår tid *pågår* – den *pågår* faktiskt, i och med att det predikas, undervisas osv., alltså i och med att det nu finns en kristen församling. *Dit* skall skriftutläggningen hänvisas, där hör den hemma. [...] Vetenskapen står utanför och ser på, när faktisk predikan förekommer.⁶

Wingrens grundläggande kritik mot samtida teologi är att den klipper bort viktiga bitar av bibelinnehållet, nämligen det som är ramen kring evangeliets predikan. Det har sin grund i de felaktiga metodiska utgångspunkterna som innebär att man bortser från grundläggande drag i bibeltexten. Det nya i den nytestamentliga förkunnelsen, Guds gärning i Kristus, blir tydligt såsom nytt först i förhållande till något gammalt, nämligen den gammaltestamentliga förkunnelsen om Guds gärning genom skapelsen och lagen. När man i modern teologi klipper bort detta kommer man inte heller att göra rättvisa åt ”kyrkans inre positiva relation till världen”.⁷ Lösningen ligger enligt Wingren i att man utmönstrar ”den spekulativa motsatsen” mellan Gud och människa och i stället accepterar den verkliga, bibliskt förankrade motsättningen mellan Gud och Satan och betonar kampen mellan dessa båda stridparter, en kamp som människan är indragen i. Predikans syfte handlar alltså inte om en addition, om något som läggs till det mänskliga livet. Det handlar i stället om en subtraktion, om befrielse ur fångenskap.

Wingrens förhållningssätt till bibeln präglas av fokuseringen på den däri förkunnade Kristus som nu, i kraft av sin död och uppståndelse kommer de församlade människorna till mötes i den pågående predikan. Denna är både skaparord och frälsningsord i konfrontation med den destruktion, det lagens tryck, som bibeln förutsätter att alla människor står under. Utgår man från bibeln och läser den på detta enligt Wingren, med stöd av formhistoriska exegeter, historiskt adekvata vis, då hamnar man i nuet och i en syn på predikan som Guds handling i nuet. Här står det egenartat kristna att finna. Utifrån en vetenskaplig argumentation menar sig nu Wingren ha givit förutsättningarna för en teologi som dels förmår binda ihop mänskligt och kristet, dels förmår göra rättvisa åt det krav på både växling och kontinuitet som Wingren driver och menar är väsentligt för en beskrivning av kristendomen – och för de människor som på söndagen sitter i kyrkan och förväntar sig att få höra evangelium.

Erfarenhetens roll

⁶ *Teologiens metodfråga*, 1954, s. 200.

⁷ ”Mina ämnesval” i *Vår Lösen*, 1966, s. 498.

Man kan grovt dela in Wingrens teologiska produktion i tre faser.⁸ Den första består av de båda böckerna *Luthers lära om kallelsen* (1942) och *Människan och inkarnationen enligt Irenaeus* (1947). Här arbetar Wingren som ovan nämnts historiskt deskriptivt. Den andra fasen består av monografierna *Predikan* (1949), *Teologiens metodfråga* (1954), *Skapelsen och lagen* (1958) samt *Evangeliet och kyrkan* (1960). Här skriver Wingren utifrån den ovan beskrivna nyorientering som blev följden av vikariatet på Karl Barths professur i Basel. Den tredje fasen består bl.a. av monografierna *Växling och kontinuitet* (1972) och *Credo* (1974). Här nyformulerar Wingren sitt systematiskt-teologiska projekt. Som en ingång till att förstå denna tredje fas kan man, menar jag, använda sig av Wingrens ovan nämnda artikel ”Mina ämnesval” från 1966. Wingren tar här sin utgångspunkt i erfarenheter från ungdomstidens Valdemarsvik av en kyrka som inte lyckades binda ihop ”detta att man åt, sjöng psalmer, sparkade boll och gick på bio”. Verksamheten i församlingarna präglades av att ”avsnöra kyrkan från det allmänt mänskliga livet” i stället för att ha en ”integrerande roll visavi människolivet som totalitet”.⁹ Därmed kommer det som händer i kyrkan på söndagen inte att förknippas med vardagens liv. Umgänget med Gud sker i en sfär skild från det vardagliga, en speciell, religiös sfär. I stället för att göra människor öppna för världen och medmänniskorna kommer kyrkan att skapa ett rum skilt från världen, en tillflyktsort undan världen. Därmed kan inte kyrkan fungera själavårdande visavi de enskilda människor som kommer till kyrkan på söndagen med den nöd som är framsprungen ur det vardagliga livet. Wingren har inte tidigare formulerat dessa erfarenheter i skrift, och frågan är om han ens för sig själv har formulerat dem på detta sätt förut. Genom att använda sig av erfarenheter från 1920-talet gör han det troligt att erfarenheterna uppfattas som mer allmängiltiga än om han anknutit till erfarenheter som han haft först i 50-årsåldern. Dessutom ger det honom en möjlighet att rekonstruera sitt tänkande som en helhet, som hänger samman från ungdomstiden till den mogna professorn. Om han 1966 formulerar dem på detta sätt, skulle det kunna bero på att han börjar omformulera sitt teologiska projekt, där erfarenheter av vardagligt liv är tydligare och spelar större roll än de gjort tidigare i hans författarskap. Jag menar att det är uppenbart att Wingrens referenser till samtiden när det gäller vardagserfarenheter, men också när det gäller kultur, samhällsanalys och kristendomens relation till andra livsåskådningar spelar betydligt större roll i *Växling och kontinuitet* och i *Credo* än i det tidigare författarskapet. Det visar sig också i det faktum att Wingren under 1970-talet skriver en rad recensioner av och artiklar om skönlitteratur. Särskilt betydelsefulla författare för Wingren tycks Lars Ahlin och Sara Lidman vara. Denna nyorientering får en sammanfattning i orden: ”Det finns icke något evangelium ovanför miljöerna.”¹⁰

En annan erfarenhet som Wingren sällan talar om men som rimligen bör ha spelat roll för hans författarskap är erfarenheten av att predika. Wingren predikade i princip varje söndag under tiden som präst i Gamleby och Motala. Men han var också en efterfrågad predikant under sin tid vid akademien. Också i predikningarna visar det sig att Wingren alltmer medvetet anknyter till lyssnarnas tänkta erfarenheter, inte bara av livet i kyrkan utan också av livet i världen och vardagen.¹¹

⁸ För en fullständig bibliografi se Gustaf Wingren-sällskapets hemsida: www.liu.se/irv/GW

⁹ ”Mina ämnesval” i *Vår Lösen* 1966, s. 495f.

¹⁰ *Växling och kontinuitet*, 1972, s. 23. För Wingrens recensioner av skönlitteratur se *Tyngd och nåd i svensk skönlitteratur*, Religio 37, 1991.

¹¹ Se Jonny Karlsson, *Predikans samtal. En studie av lyssnarens roll i predikan hos Gustaf Wingren utifrån Michail Bachtins teori om dialogicitet*, 2000, Artos bokförlag, s. 291 ff. Av Wingrens predikningar finns cirka 150 st. bevarade. För förteckning se *ibid*, s. 303 ff.

Skapelseteologi eller korsteologi?

Påfallande ofta anknyter Wingren, både i sina skrifter och i sina predikningar, till lyssnarnas av honom förmodade erfarenheter av destruktion, eller till erfarenheter av nederlag, erfarenheter som lyssnaren förväntas tolka som gudsfrånvaro, men som Wingren, i ljuset av korset, i stället tolkar som den djupaste gudsgemenskap. Wingren anknyter alltså sällan till positiva erfarenheter, erfarenheter som på ett enkelt sätt skulle kunna tolkas som erfarenheter av Gud, något som kan synas märkligt för en som fått epitetet skapelseteolog. När Wingren i de analyserade predikningarna anknyter till naturen och växtriket handlar det inte om naturens skönhet och mångfald bakom vilken ”vi” kan skönja Skaparen själv. I stället handlar det om oljeskadade fåglar eller om vetekornet som läggs i jorden för att dö, så att det kan ge liv åt nya vetekorn.

En tendens som också gör sig påmind i Wingrens anknytningar till lyssnarnas tänkta erfarenheter i predikningarna är att han genom dessa anknytningar strävar efter att hålla samman sådant som annars ofta skiljs åt, t.ex. andligt och profant, gudstjänst och arbete, kyrkan och världen, ”vi” och ”de”. Den grundläggande erfarenheten, erfarenheten av destruktion, nederlag och gudsfrånvaro binder samman mänskligheten, men den binder också samman mänskligheten med Gud genom korset.

Den åtskillnad och samhörighet mellan död och uppståndelse som råder i Kristus gör sig också gällande hos människan. Det som hände med Kristus skall också hända med ”oss”. Om den död som drabbar människan i vardagen hänvisas till den gamla människan, ”syndakroppen”, så att självisheten korsfästs, då finns också livet, uppståndelsen, den nya människans uppståndelse, med. Denna död och uppståndelse skulle enligt Wingren aldrig komma till stånd om vi inte nåddes av ordet, det ord som rymmer både lag och evangelium, det ord som både dömer och upprättar. Häri ligger den verkliga fördoldheten; att livet ligger gömt i det ord som sårar och dödar. Det är när Gud kommer förklädd i sin motsats, ”sub contraria specie”, som han räddar.

Evangeliet koncentreras alltså både i Wingrens skrifter och hans predikningar kring Kristi död och uppståndelse. Men skapelsen och lagen är den ram utifrån vilken evangeliet får sin fulla betydelse. Lagen deltar i evangeliets död- och uppståndelseverk och fullgör dödandet. Tro innebär enligt Wingren inget annat än villighet att dö, att ge ut sig själv i vardagens ofta oglamorösa gärningar, medan otro är oviljan mot att dö. Ingen människa kan skilja ut vad i ordet som är lag respektive evangelium. När ”rösten” drabbar människan är ordet alltid dubbelt, alltid både lag och evangelium. Gud besegrar alltså djävulen med dennes eget vapen, döden. Och det är i korset och i ringheten som Gud har sin ära och sitt majestät.¹²

Frågan är alltså om inte Wingrens teologi snarast borde beskrivas som en korsteologi? Förmodligen kommer man när det gäller frågan om huruvida Wingrens teologi är en skapelseteologi eller en korsteologi närmast sanningen om man håller fast vid att Wingrens projekt ytterst handlar om att hålla samman första och andra trosartikel, detta att vara människa och kristen.

Jungman Jansson

Två händelser under 1970-talet väckte bland omgivningen förundran, och på sina håll bestörtning. I oktober 1974 avsade sig Wingren sitt prästämbete på grund av biskoparnas sätt

¹² *Predikan*, 1949, s. 295ff.

att behandla kvinnliga prästkandidater. Wingrens outtröttliga kamp mot högkyrkligheten och dess ämbetssyn tog sig här uttryck i en konkret, drastisk handling, som på något sätt var typisk för Wingren. I motiveringen till Lunds domkapitel heter det: ”Genom den senaste utvecklingen har det prästämbete jag genom vinningen fick blivit ett bytesobjekt, med hjälp av vilket man schackrar och köper fredliga förhållanden bröder emellan utan att fråga efter enskildas lagliga rätt”.¹³ Den andra händelsen var skilsmässan och det därpå följande äktenskapet med författaren och brevbäraren Greta Hofsten 1976. Wingren hade vid det här laget i allt högre grad börjat odla utanförskapet, bilden av sig själv som enfant terrible, en obekväm kritiker av såväl kyrkan som teologin sådan den bedrevs vid fakulteterna. Men där finns också en ny ton av samhällskritik, en politiskt radikal kritik av konsumtionssamhället och ”produktionsförgudningen”. Känslan av utanförskap avspeglar sig möjligen också i det faktum att Wingren alltmer kom att betrakta Danmark som det förlovade landet, ett slags andlig och teologisk hemvist. I Danmark var han inte den förlorade sonen som förskingrat sitt teologiska fadersarv. Här kände han sig hemma och här hämtade han näring till sin teologi, hos Grundtvig och Løgstrup.

Att se sig själv som en som jobbade i motvind tycktes ge kraft, och det var med gammaltestamentliga profeter och martyrkirken för ögonen snarast ett bevis för att han var på rätt väg. När han i en predikan från 1973 citerar ur Dan Anderssons dikt ”Jungman Jansson” – ”Vänd din näsa rätt mot stormen och sjung hej och hå!” – var det, kan man tro, en textrad som han kände djup samhörighet med, en samhörighet som nog också gällde det anti pietistiska draget i texten som helhet.

Delvis måste man ge Wingren rätt i hans bild av sig själv som en udda gestalt i svensk teologi i det att hans teologiska program aldrig bildade skola, kanske beroende på att det var alltför knutet till Wingrens eget uttryckssätt. Samtidigt måste man komma ihåg att få människor haft sådana möjligheter att påverka både kyrkan och teologin som Wingren, och också utnyttjat dem; i nämnder, kommittéer, beredningar och tillsättningsärenden inom universitetsvärlden, i kyrkliga arbetsgrupper och utredningar, och inte minst genom sin undervisning. Det är svårt att föreställa sig att en hel generation av studenter och präster skulle vara opåverkade av Wingrens undervisning och hans böcker. Bland dem som han ledde fram till disputation märks bl.a. ärkebiskopar och biskopar som Olof Sundby, Bertil Werkström, Bengt Hallgren och Helge Brattgård. Lägg därtill den påverkan som Wingren utövat på allmänhet och kyrkfolk genom föredrag i alla möjliga sammanhang runtom i vårt land, genom artiklar och recensioner i dagspress, tidskrifter och kyrkliga tidningar, genom radioandakter och predikningar.

I stället för att leta efter påtagliga bevis för den verkan som Wingren och hans teologi haft i Sverige kan man vända på det och fråga sig hur det hade sett ut om vi inte hade haft någon Wingren?

Wingren 2001

I en tid när man i kyrkan allt oftare talar om församlingsskärnan och gudstjänstgemenskapen på ett sätt som får en att misstänka att man menar att somliga i församlingen är mer kristna än andra höjer Wingren ett varnande finger och ger oss gott om argument mot alla former av sekteristiskt tänkande.

I en tid när man kan få för sig att kyrkan ser sig som en instans mellan Gud och världen, i besittning av ett evangelium som man har till uppgift att förmedla vidare, påminner oss

¹³ Ur skrivelse ställd till Lunds domkapitel den 30 september 1974.

Wingren om att vi själva är adressaterna som budskapet riktas till. Det som förenar oss kristna är inte att vi äger något som andra saknar. Det som förenar oss, ytterst, är en längtan efter frihet, glädje och livsmod. Vi är själva i nöd – och det förenar oss med resten av mänskligheten.

I en tid när betoningen på nattvarden som gudstjänstens centrum blivit så stark att man som präst riskerar att falla för frestelsen att inte ta så allvarligt på arbetet med predikan och som lyssnare slutar att förvänta sig något påminner Wingren om vikten av förkunnelsen och att vi kan förvänta oss att Kristus kommer till oss i det talade ordet, tolkat in i nutiden.

I en tid när kyrkan riskerar att förlora sig i organisatoriska frågor och interna stridigheter rörande ordningsfrågor, när kyrkan dras med i tidens aktivitetshets och prestationskrav, då står Wingren där och pekar envist på kyrkans centrala problem, ett problem som han närde en förhoppning om att de teologiska fakulteterna ville vara med och ge redskap för att lösa, nämligen frågan om ”evangeliet och dess verk bland samtidens människor”.¹⁴

¹⁴ *Kyrkans ämbete*, 1958, s. 36.